

ชื่อเรื่อง	การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไข ปัญหาความยากจน : กรณีศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	สุรพันธ์ สุริยพันธุ์		
คณะกรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เที่ยง คังนุตรศรี	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภกิจ จันตะเกษม	กรรมการ	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ด้านการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม ด้านการบริหารจัดการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของคณะกรรมการกองทุน ด้านบทบาทของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล อำเภอตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม และระดับการศึกษาของกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม ในจังหวัดบุรีรัมย์ 23 แห่ง จำนวน 121,527 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามานะ (Faro Yamana) โดยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) สุ่มอำเภอ / กิ่งอำเภอจากจำนวน 23 แห่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสุ่มมา 1 ใน 3 แล้วทำการสุ่มกลุ่มย่อย (Stratified Random Sampling) คือ คณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืมให้กระจายไปตามอำเภอ / กิ่งอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการ

ผู้ใช้อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.765 ถึง 5.557 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.9516 ส่วนแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งใช้การวิเคราะห์โดยวิธีอุปมาอุปไมย ส่วนขั้นตอนการตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบรายคู่ใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe 's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม โดยภาพรวม พบว่า มีแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คำนบบทบาทของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม จำแนกตามระดับการศึกษา เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

4. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ เงินทุนในการประกอบอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการของหัวหน้าครัวเรือนยากจน คณะกรรมการกองทุนไม่มีค่าตอบแทนในการดำเนินงาน สำหรับปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของงบประมาณที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอกับความต้องการ รองลงมาคือ การมีการทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การแก้ไข ว่างปรับปรุงระเบียบหรือวิธีปฏิบัติ เช่น การรวมกองทุนหมู่บ้านทุกกองทุนเข้าด้วยกัน และควรจัดทำบัญชีโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

TITLE A Study of the Appropriate Directions of Village Development through the Poverty Alleviation Project : A Case Study of Buriram Province

AUTHOR Suraphan Suriyaphantri

ADVISORS Associat Professor Prasit Suwannarak, Chair,
Assistant Professor Theing Duangbutsee, Co-advisor
Assistant Professor Prakit Jantakien, Co-advisor

DEGREE Master of Arts **MAJOR** Social Sciences for Development

SCHOOL Rajabhat Intitute Buriram **YEAR** 2003

ABSTRACT

This research was aimed to study and to compare the opinions towards the directions of developing the villages through the poverty – alleviation project of the 3 groups of people concerned: the committee of the village's poverty – alleviation fund, the committee of tambon's (sub – district's) rural development support and the heads of the loan - granted households. The study investigated 4 areas: the participation of the committee of the village's poverty – alleviation fund, the participation of the heads of the loan - granted households, the project management and the roles of the committee of tambon's rural development support . The comparison was based on the status of the people concerned and the level of education of the heads of the loan - granted households. The sample of 398 people was selected out of the population of 121,527 through Taro Yamane Table, Multi- Stage Sampling and Stratified Ramdom Sampling respectively. The research instruments were a questionnaire and a semi-structure interview form. The questionnaire's power of discrimination was at 1.765 – 5.557, and its reliability was at 0.9516. The data analysis was made through frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis was tested by One – way Analysis of Variance. The pair

comparison was made through Scheffe's Method. The significance was set at the level of .05. The findings were as the followings:

1. All the 3 groups of the people concerned: the committee of the village's poverty alleviation fund, the committee of tambon's rural development support and the heads of the loan - granted households, considered that the directions of villages development through the poverty – alleviation project were at the high level both as a whole and on each area.

2. There was no significant difference among the opinions of the 3 groups of the people with different status towards the directions as a whole. When the areas were considered, there was no significant difference either, except on the roles of the committee of tambon's rural development support on which the significant difference at the level of .01 was found.

3. There was no significant difference among the opinions of the heads of the loan - granted households with different level of education, neither towards the directions as a whole nor on each area.

4. The suggestions and opinions given through the interview were that the fund for investing did not meet the families' need, and that the committee of the fund was not paid for doing their jobs. For the obstacles, they found the insufficiency of the fund was the main one; therefore, they recommended the steps of management be revised to bring about the improvement of the regulations, for example, putting all the villages' funds together and updating the account of the village's poverty – alleviation fund.